

***Suvestinė redakcija nuo 2018-03-31 iki 2023-11-15***

*Isakymas paskelbtas: Žin. 2012, Nr. [54-2689](#), i. k. 1122250ISAK6/D1-391*

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO IR  
LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO  
Į S A K Y M A S

**DĖL VISUOMENĖS INFORMAVIMO APIE KLIMATO POKYČIUS, JŲ KELIAMAS  
GRĖSMES ŽMONIŲ SVEIKATAI SISTEMOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2012 m. gegužės 3 d. Nr. V-386/D1-391  
Vilnius

Vykdydami Nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. lapkričio 6 d. nutarimu Nr. XI-2375 „Dėl Nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos strategijos patvirtinimo“, 164 punkte nustatytus uždavinius:

*Preambulės pakeitimai:*

Nr. [V-363/D1-243](#), 2018-03-29, paskelbta TAR 2018-03-30, i. k. 2018-04956

1. T v i r t i n a m e Visuomenės informavimo apie klimato pokyčius, jų keliamas grėsmes žmonių sveikatai sistemos aprašą (pridedama).

2. Neteko galios nuo 2018-03-31

*Punkto naikinimas:*

Nr. [V-363/D1-243](#), 2018-03-29, paskelbta TAR 2018-03-30, i. k. 2018-04956

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

RAIMONDAS ŠUKYS

APLINKOS MINISTRAS

GEDIMINAS KAZLAUSKAS

PATVIRTINTA  
Lietuvos Respublikos  
sveikatos apsaugos ministro ir  
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro  
2012 m. gegužės 3 d. įsakymu  
Nr. V-386/D1-391

## VISUOMENĖS INFORMAVIMO APIE KLIMATO POKYČIUS, JŲ KELIAMAS GRĖSMES ŽMONIŲ SVEIKATAI SISTEMOS APRAŠAS

### I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

*Pakeistas skyriaus pavadinimas:*

Nr. [V-363/D1-243](#), 2018-03-29, paskelbta TAR 2018-03-30, i. k. 2018-04956

1. Visuomenės informavimo apie klimato pokyčius, jų keliamas grėsmes žmonių sveikatai sistemos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja informacijos apie klimato pokyčius ir jų keliamas grėsmes žmonių sveikatai rinkimo tvarką, analizę, ataskaitų rengimo ir informacijos visuomenei teikimo organizavimą, vykdymą bei nustato atsakingus vykdytojus.

2. Aprašo tikslas – laiku ir tinkamai informuoti visuomenę apie klimato pokyčius, jų keliamas grėsmes žmonių sveikatai ir prevencines priemones bei padėti valstybės valdymo ir mokslo institucijoms rengti ankstyvo perspėjimo planus, programas.

3. Apraše į klimato pokyčių, jų keliamų grėsmių žmonių sveikatai sąvoką įeina: ultravioletinės saulės spinduliuotės (toliau – UV) pasikeitimai, karštis, kaitra, speigas, kraujasiurbių nariuotakojų, platinančių užkrečiamąsias ligas, ir žiedadulkių, sukeliančių alergines ligas, paplitimas (toliau kartu – klimato pokyčiai, jų keliamos grėsmės žmonių sveikatai).

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [V-1439/D1-915](#), 2015-12-14, paskelbta TAR 2016-01-04, i. k. 2016-00027

Nr. [V-363/D1-243](#), 2018-03-29, paskelbta TAR 2018-03-30, i. k. 2018-04956

4. Informacijos apie klimato pokyčius, jų keliamas grėsmes žmonių sveikatai, visuomenės informavimą rinkimą, analizę, ataskaitų rengimo organizavimą koordinuoja Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centras.

5. Informacijos apie klimato pokyčius, jų keliamas grėsmes žmonių sveikatai rinkimą, analizę ir teikimą visuomenei organizuoja ir vykdo atsakingi vykdytojai: Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos (toliau – Hidrometeorologijos tarnyba), Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras (toliau – Ekstremalių sveikatai situacijų centras), Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centras, Šiaulių universiteto Gamtos mokslų fakultetas, Vilniaus universiteto Lietuvos mokslų akademijos Alergologijos komisija (toliau – Lietuvos mokslų akademijos Alergologijos komisija) (toliau kartu – atsakingi vykdytojai).

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [V-363/D1-243](#), 2018-03-29, paskelbta TAR 2018-03-30, i. k. 2018-04956

6. Apraše vartojamos sąvokos:

6.1. **Kaitra** – kaip ši sąvoka apibrėžta Stichinių, katastrofinių meteorologinių ir hidrologinių reiškinių rodikliuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. D1-870 „Dėl Stichinių, katastrofinių meteorologinių ir hidrologinių reiškinių rodiklių patvirtinimo“.

6.2. **Karštis** – kaip ši sąvoka apibrėžta Nacionaliniame visuomenės sveikatos ir karščio prevencijos 2016–2020 metų veiksmų plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos sveikatos

apsaugos ministro 2015 m. gruodžio 9 d. įsakymu Nr. V-1429 „Dėl Nacionalinio visuomenės sveikatos ir karščio prevencijos 2016–2020 metų veiksmų plano patvirtinimo“.

6.3. **Speigas** – kaip ši sąvoka apibrėžta Stichinių, katastrofinių meteorologinių ir hidrologinių reiškinių rodikliuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. D1-870 „Dėl Stichinių, katastrofinių meteorologinių ir hidrologinių reiškinių rodiklių patvirtinimo“.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [V-363/D1-243](#), 2018-03-29, paskelbta TAR 2018-03-30, i. k. 2018-04956

7. Visuomenei informacija apie klimato pokyčius, jų keliamas grėsmes žmonių sveikatai teikiama Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centro interneto svetainėje (<http://www.smlpc.lt>) ir atsakingų vykdytojų interneto svetainėse. Esant ar prognozuojant Apraše nustatytas klimato pokyčių grėsmes žmonių sveikatai, visuomenė informuojama žiniasklaidos priemonėmis – per radiją, televiziją, spaudą, internetą.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [V-1439/D1-915](#), 2015-12-14, paskelbta TAR 2016-01-04, i. k. 2016-00027

Nr. [V-363/D1-243](#), 2018-03-29, paskelbta TAR 2018-03-30, i. k. 2018-04956

## II SKYRIUS

### DUOMENŲ APIE KLIMATO POKYČIUS, JŲ KELIAMAS GRĖSMES ŽMONIŲ SVEIKATAI RINKIMAS IR TEIKIMAS

*Pakeistas skyriaus pavadinimas:*

Nr. [V-363/D1-243](#), 2018-03-29, paskelbta TAR 2018-03-30, i. k. 2018-04956

8. Hidrometeorologijos tarnyba šiltuoju metų laikotarpiu stebi situaciją ir kaupia duomenis apie UV, esamą ir numatomą karštį ir kaitrą, šaltuoju metų laikotarpiu stebi situaciją ir kaupia duomenis apie esamą ir numatomą speigą.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [V-363/D1-243](#), 2018-03-29, paskelbta TAR 2018-03-30, i. k. 2018-04956

9. Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centras šiltuoju metų laikotarpiu stebi situaciją bei kaupia duomenis apie kraujasiurblių nariuotakojų gausą.

10. Šiaulių universiteto Gamtos mokslų fakultetas augalų vegetacijos laikotarpiu stebi situaciją, susijusią su plintančiomis žiedadulkėmis, kaupia duomenis apie alergeninių žiedadulkių įvairovę ir koncentraciją ore.

11. Atsakingi vykdytojai kasmet už praėjusius metus teikia informaciją apie klimato pokyčius, jų keliamas grėsmes žmonių sveikatai Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centrui (Aprašo priedas).

12. Atsakingi vykdytojai, esant klimato pokyčiams, jų keliamoms grėsmėms žmonių sveikatai ar prognozuojant klimato pokyčius, jų keliamas grėsmes žmonių sveikatai, klimato pokyčių, jų keliamų grėsmių žmonių sveikatai nustatymo ar jų prognozės nustatymo dieną teikia naujausią informaciją apie klimato pokyčius, jų keliamas grėsmes žmonių sveikatai elektroniniu paštu Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centrui.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [V-1439/D1-915](#), 2015-12-14, paskelbta TAR 2016-01-04, i. k. 2016-00027

Nr. [V-363/D1-243](#), 2018-03-29, paskelbta TAR 2018-03-30, i. k. 2018-04956

12<sup>1</sup>. Hidrometeorologijos tarnybai informavus apie esamą ar numatomą karštį ir kaitrą, Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centras ir Ekstremalių sveikatai situacijų centras bendradarbiaudami tarpusavyje ne vėliau kaip per 1 darbo dieną nuo informacijos gavimo iš Hidrometeorologijos tarnybos parengia rekomendacijas visuomenei, kaip apsisaugoti nuo karščio ir kaitros, kurias Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centras šių rekomendacijų parengimo dieną persiunčia elektroniniu paštu Hidrometeorologijos tarnybai.

*Papildyta punktu:*

Nr. [V-363/D1-243](#), 2018-03-29, paskelbta TAR 2018-03-30, i. k. 2018-04956

### III SKYRIUS

## INFORMACIJOS APIE KLIMATO POKYČIUS, JŲ KELIAMAS GRĖSMES ŽMONIŲ SVEIKATAI TEIKIMAS VISUOMENEI

*Pakeistas skyriaus pavadinimas:*

Nr. [V-363/D1-243](#), 2018-03-29, paskelbta TAR 2018-03-30, i. k. 2018-04956

13. Ekstremalių sveikatai situacijų centras šiltuoju metų laikotarpiu savo interneto svetainėje (<http://www.essc.sam.lt>) teikia informaciją sveikatos priežiūros įstaigoms, visuomenei, ypač jautrioms gyventojų grupėms (pagyvenusiems žmonėms, asmenims, sergantiems lėtinėmis ligomis, vaikams, socialiai izoliuotiems žmonėms) apie apsisaugojimo nuo karščio ir kaitros priemones, o šaltuoju metų laikotarpiu – apie apsisaugojimo nuo speigo priemones.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [V-363/D1-243](#), 2018-03-29, paskelbta TAR 2018-03-30, i. k. 2018-04956

14. Hidrometeorologijos tarnyba savo interneto svetainėje (<http://www.meteo.lt>) šiltuoju metų laikotarpiu informuoja visuomenę apie karštį, kaitrą, UV indeksą, jo kitimo prognozę bei apsisaugojimo nuo UV bei karščio ir kaitros priemones, šaltuoju metų laikotarpiu informuoja visuomenę apie esamą ir numatomą speigą bei apsisaugojimo nuo speigo priemones. Hidrometeorologijos tarnyba, gavusi Aprašo 12<sup>1</sup> punkte minimų institucijų parengtas rekomendacijas visuomenei, kaip apsisaugoti nuo karščio ir kaitros, prideda informaciją apie esamus arba numatomus orus ir šių rekomendacijų gavimo dieną teikia bendrą informacinį pranešimą žiniasklaidai, kuriame turi būti nurodyta:

14.1. meteorologinė situacija;

14.2. visuomenės sveikatos priežiūros specialistų rekomendacijos, kaip apsisaugoti nuo karščio ir kaitros;

14.3. atsakingų specialistų, kurie galėtų suteikti papildomos informacijos apie meteorologinę situaciją ir apsisaugojimo nuo karščio ir kaitros būdus, kontaktai (telefono numeris, elektroninio pašto adresai).

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [V-363/D1-243](#), 2018-03-29, paskelbta TAR 2018-03-30, i. k. 2018-04956

15. Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centras savo interneto svetainėje (<http://www.ulac.lt>) šiltuoju metų laikotarpiu informuoja visuomenę apie kraujasiurbius nariuotakojus (erkes, uodus ir kt.) bei jų sukeltas ligas ir apsisaugojimo nuo jų priemones.

16. Šiaulių universiteto Gamtos mokslų fakultetas augalų vegetacijos laikotarpiu interneto svetainėje (<http://www.pollen.lt/>) teikia visuomenei informaciją apie alergeninių žiedadulkių įvairovę ir koncentraciją ore, jų paplitimą ir apsisaugojimo nuo jų priemones.

17. Lietuvos mokslų akademijos Alergologijos komisija informuoja visuomenę apie alergijos žiedadulkėms paplitimo tyrimus interneto svetainėje (<http://www.aai.mf.vu.lt>).

18. Sveikatos apsaugos ministerija ne rečiau kaip 2 kartus per metus skelbia Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centro parengtą apibendrintą iš atsakingų vykdytojų gautą informaciją apie klimato pokyčius, jų keliamas grėsmes žmonių sveikatai, siūlomas prevencines priemones televizijos, radijo laidose, leidiniuose ir savo interneto svetainėje (<http://www.sam.lt>) ir socialiniuose tinkluose.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [V-363/D1-243](#), 2018-03-29, paskelbta TAR 2018-03-30, i. k. 2018-04956

19. Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centras, gavęs iš atsakingų vykdytojų papildomą informaciją apie išskirtinę situaciją, ar tokią prognozuojant (pvz., kaitra, speigas, žiedadulkių padaugėjimas ir kt.) operatyviai informuoja visuomenę žiniasklaidos priemonėmis, o suinteresuotas institucijas elektroniniu paštu.

19<sup>1</sup>. Hidrometeorologijos tarnyba, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gegužės 20 d. įsakymu Nr. 248 „Dėl veiksmų ypatingųjų ekologinių ir kitų ekstremalių situacijų bei avarijų atvejais ir jų padarinių likvidavimo valdymo“, informuoja apie prognozuojamą kaitrą Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentą prie Vidaus reikalų ministerijos, kuris, gavęs pranešimą iš Hidrometeorologijos tarnybos, šios informacijos gavimo dieną informuoja visuomenę apie kaitros keliamą pavojų sveikatai savo interneto svetainėje, per Gyventojų perspėjimo ir informavimo, naudojant viešųjų judriojo telefono ryšio paslaugų teikėjų tinklų infrastruktūrą, sistemą bei informuoja savivaldybių ekstremalių situacijų komisijas.

*Papildyta punktu:*

Nr. [V-363/D1-243](#), 2018-03-29, paskelbta TAR 2018-03-30, i. k. 2018-04956

#### **IV SKYRIUS**

##### **ATASKAITŲ APIE KLIMATO POKYČIUS, JŲ KELIAMAS GRĖSMES ŽMONIŲ SVEIKATAI RENGIMAS IR TEIKIMAS**

*Pakeistas skyriaus pavadinimas:*

Nr. [V-363/D1-243](#), 2018-03-29, paskelbta TAR 2018-03-30, i. k. 2018-04956

20. Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centras kasmet iki birželio 1 d. Sveikatos apsaugos ministerijai pateikia apibendrintą praėjusiųjų metų ataskaitą apie klimato pokyčius, jų keliamas grėsmes žmonių sveikatai, taikytas prevencines priemones, tarp jų visuomenės informavimą.

21. Sveikatos apsaugos ministerija kasmet iki liepos 1 d. pateikia Aplinkos ministerijai apibendrintą praėjusiųjų metų ataskaitą apie klimato pokyčius, jų keliamas grėsmes žmonių sveikatai, taikytas prevencines priemones, tarp jų visuomenės informavimą.

---

Visuomenės informavimo apie klimato pokyčius, jų keliamas grėsmes žmonių sveikatai sistemos aprašo priedas

**INFORMACIJOS APIE KLIMATO POKYČIUS, JŲ KELIAMAS GRĖSMES ŽMONIŲ SVEIKATAI TEIKIMO TVARKA**

| <b>Institucija</b>                                | <b>Terminas</b>    | <b>Informacijos turinys</b>                                                                                                                                                                                                                         |
|---------------------------------------------------|--------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba              | iki spalio 15 d.   | Apibendrinta informacija apie karštį, kaitrą, padidėjusią UV, taikytas prevencines priemones, tarp jų visuomenės informavimą.                                                                                                                       |
|                                                   | iki balandžio 1 d. | Apibendrinta informacija apie speigo laikotarpį, taikytas prevencines priemones, tarp jų visuomenės informavimą.                                                                                                                                    |
| Ekstremalių sveikatai situacijų centras           | iki spalio 15 d.   | Pagal kompetenciją apibendrinta informacija apie visuomenės informavimą karščio, kaitros laikotarpiu bei siūlymai dėl prevencinių priemonių tobulinimo.                                                                                             |
|                                                   | iki balandžio 1 d. | Pagal kompetenciją apibendrinta informacija apie visuomenės informavimą speigo laikotarpiu bei siūlymai dėl prevencinių priemonių tobulinimo.                                                                                                       |
| Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centras                 | iki balandžio 1 d. | Apibendrinta informacija apie kraujasiurblių nariuotakojų (erkių ir uodų ir kt.), galinčių išplatinti užkrečiamąsias ligas, paplitimą, sergamumą nariuotakojų platinamomis ligomis, taikytas prevencines priemones, tarp jų visuomenės informavimą. |
| Šiaulių universiteto Gamtos mokslų fakultetas     | iki spalio 15 d.   | Apibendrinta informacija apie oru plintančių žiedadulkių sklaidą Lietuvoje, visuomenės informavimą bei siūlymus dėl prevencinių priemonių tobulinimo.                                                                                               |
| Lietuvos mokslų akademijos Alergologijos komisija | iki spalio 15 d.   | Apibendrinta informacija apie gyventojų, sergančių žiedadulkių sukelta alergija (šienlige, bronchine astma), statistiką, visuomenės informavimą bei siūlymus dėl prevencinių priemonių tobulinimo.                                                  |

Priedo pakeitimai:

Nr. [V-1439/D1-915](#), 2015-12-14, paskelbta TAR 2016-01-04, i. k. 2016-00027

Nr. [V-363/D1-243](#), 2018-03-29, paskelbta TAR 2018-03-30, i. k. 2018-04956

**Pakeitimai:**

1.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas Nr. [V-1439/D1-915](#), 2015-12-14, paskelbta TAR 2016-01-04, i. k. 2016-00027

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. gegužės 3 d. įsakymo Nr. V-386/D1-391 „Dėl Visuomenės informavimo apie klimato pokyčius, jų keliamas grėsmes žmonių sveikatai sistemos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas Nr. [V-363/D1-243](#), 2018-03-29, paskelbta TAR 2018-03-30, i. k. 2018-04956

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. gegužės 3 d. įsakymo Nr. V-386/D1-391 „Dėl Visuomenės informavimo apie klimato pokyčius, jų keliamas grėsmes žmonių sveikatai sistemos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo